

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Babeș-Bolyai”
1.2 Facultatea	de Istorie și Filosofie
1.3 Departamentul	Filosofie Premodernă și Românească
1.4 Domeniul de studii	Filosofie / Istorie
1.5 Ciclul de studii	Master
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Societate, Artă, Identități în Europa Centrală. De la medieval la modernitate

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Filosofia universităților medievale						
2.2 Titularul activităților de curs	lect. dr. Andrei Marinca						
2.3 Titularul activităților de seminar	lect. dr. Andrei Marinca						
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					40
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					40
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					40
Tutoriat					28
Examinări					4
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual		152			
3.8 Total ore pe semestru		200			
3.9 Numărul de credite		8			

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	nu sunt
4.2 de competențe	nu sunt

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> nu există condiții specifice, în afara celor generale pentru desfășurarea cursurilor unei universități: sală dotată cu mijloace moderne de predare, prezență a studenților, logistică specifică disponibilă
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> nu există condiții specifice, în afara celor generale pentru desfășurarea cursurilor unei universități: sală dotată cu mijloace moderne de predare, prezență a studenților, logistică specifică disponibilă

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none">- stăpânirea cunoștințelor și metodologiei fundamentale în domeniul istoriei și istoriei artei;- aptitudini de creativitate, problematizare, argumentare în domeniul cunoașterii istorice;- abilități de cercetare fundamentală și aplicată în domeniul istoriei (istoria medievală și modernă, istoria socială, culturală, a ideilor, istoria artelor);- competențe de predare în domeniul istoriei și istoriei artei;- evaluarea critică și impunerea soluțiilor optime în ceea ce privește gestionarea patrimoniului cultural;- deprinderi de abordare complexă inter și multidisciplinară a fenomenelor culturale, politice, comunicaționale;- valorificarea potențialului teoretico-metodologic în domeniul managementului uman, cultural, instituțional;- deprinderi de redactare, interpretare, traducere și editare de texte istorice și culturale;
Compe-tențe transversale	<ul style="list-style-type: none">- însușirea caracteristicilor eticii profesionale și a spiritului civic;- utilizarea performantă a gândirii critice și reflexive;- dezvoltarea abilităților de analiză, explicare și argumentare discursivă și aplicată a evenimentelor trecutului a celor contemporane;- negocierea constructivă a problemelor (culturale, sociale sau confesionale) din societatea globalizată;- deprinderi și mijloace de comunicare la nivelul resurselor tehnologice din lumea contemporană;- abilități pentru documentarea și cercetarea științifică;- deprinderi de redactare și de interpretare de texte științifice și culturale;- dezvoltarea capacităților de integrare socială și de lucru în echipă.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none">• cunoașterea principalelor fenomene ale întemeierii, evoluției, particularităților și problemelor universităților medievale în perioada secolelor XIII-XV
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none">• formarea unor sensibilități cognitive pentru surprinderea problemelor și surselor de criza ale instituției contemporane a universității din perspectiva evoluției sale în primele ei trei secole de existență (1300-1500)

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Prezentarea problemei și a instrumentelor de studiu. Universitatea, o instituție cu rădăcini medievale.	expunere și discuții	
2. Școlile secolelor XI-XII în Occident. Folosirea echivocă a termenului de universitate pentru instituții de învățământ arabe și bizantine.	expunere și discuții	
3. Fondarea universităților la începutul secolului al XIII-lea. Prezență urbană și tradiție teologico-științifică: Bologna, Paris, Oxford	expunere și discuții	
4. Genuri de predare și scriere în universitatea medievală: expunerea, comentariul, disputa. Studiu de caz: comentariile la <i>Sentințele</i> lui Petrus Lombardus	expunere și discuții	
5. Practici intelectuale și evenimente ale calendarului universitar. Studiu de caz: disputele quodlibetale	expunere și discuții	
6. Raportul cu papalitatea. Studiu de caz: bula „Parens scientiarum”	expunere și discuții	
7. Greve și crize universitare. Studiu de caz: Guillaume de Saint Amour, <i>De periculis novissimorum temporum</i>	expunere și discuții	
8. Reacția universității în fața aristotelismului și a neoplatonismului: cenzurile universitare ale lui Etienne Tempier din 1270 și 1277.	expunere și discuții	
9. Vocabularul universității. Studiu de caz: ce înseamnă a fi „doctor”?	expunere și discuții	
10. Raporturi de putere în universitatea secolului al XIV-lea: condamnarea ockhamismului.	expunere și discuții	
11. O pledoarie indirectă în favoarea teologiei: Godescalc de Nepomuk, <i>In Sent, Prol.</i> . Studiu de structură și argumentare	expunere și discuții	
12. Expansiunea universității spre Europa centrală. Praga și Cracovia. Importanța edictului de la Kutna Hora. Genul literar al <i>recommendationes</i> .	expunere și discuții	
13. Atacuri ale umaniștilor contra universității: Petrarca, Francois Villon, Boccacio, Erasmus din Rotterdam. Cazul particular al lui Jean Gerson	expunere și discuții	
14. Recapitulare. În ce sens este universitatea moștenirea unei instituții medievale?	expunere și discuții	

Bibliografie

I. Surse

ALBUM STUDIOCORUM (1887) = *Album studiosorum Universitatis Cracoviensis*, tomus I, ab anno 1400 ad annum 1489, Cracoviae, 1887.

CUP = Denifle, H., Chatelain, A., *Chartularium Universitatis Parisiensis*, vol. I-IV, ex typis fratrum Delalain, Paris, 1889-1994.

MUCZKOWSKI (19849) = Muczkowski, J., *Statuta necnon Liber promotionum philosophorum ordinis in Universitate studiorum Jagellonica, ab anno 1402 ad annum 1849*, Cracoviae, typis Universitatis, 1849.

WILLIAM OF SAINT AMOUR, *De periculis* = William of Saint Amous, *De periculis novissimorum temporum*,

edition translation and Introduction by G. Geltner, ed. Peeters, Paris-Leuven, 2008.

WISLOCKI (1886) = Wislocki, *Liber diligentiarum facultatis artisticae universitatis Cracoviensis*, (1487-1563) W. Cracoviae, 1886.

ZEISSBERG (1872) = Zeissberg, H., *Das Alteste Matrikel Buch der Universitat Krakau*, Innsbruck, 1872.

II. Exegeză

BATAILLON (1976) = Bataillon, J.-L., „Les crises de l'Université de Paris d'après les sermons universitaires”, în *Miscellanea mediaevalia*, 10 (1976), pp. 155-169

BAZAN *et al.* (1985) = Bazan, B.C., Wippel, J. W., Fransen, G., Jacquart, D., *Les questions disputees et les questions quodlibetiques dans la Facultes de theologie, de droit et de medecine*, ed. Brepols, Turnhout, 1985.

BERMON (2017) = *La fondation de l'Université de Paris*, choix de textes traduits par Pascale Bermon, Préface de J. Verger, ed. Les Belles Lettres, Paris, 2017.

BLACK (2001) = Black, R., *Humanism and Education in Medieval and Renaissance Italy*, Cambridge UP, 2001.

DOMANSKY (1979) = Domański, J., *Discours d'inauguration fait par Stanislas de Skarbimierz à l'occasion de renouveau de l'Université de Cracovie*, în *Mediaevalia Philosophica Polonorum*, XXIV, 1979, pp. 114-131.

GILLI-VERGER (2007) = Gilli, P., Verger, J., Blevec, D., *Les Universites et la ville au Moyen Age. Cohabitation et tension*, ed. Brill, Leiden-Boston, 2007.

GLORIEUX (1939) = Glorieux, P., „L'annee universitaire 1392-1393 a la Sorbonne a travers les notes d'un etudiant”, în *Revue des Sciences Religieuses*, 19/4 (1939), pp. 429-482.

KOWALCZYK (1970) = Kowalczyk, M., *Krakowskie mowy universityteckie z pierwszej polowy XV wieku*, Wroklaw-Warszawa-Krakow, 1970.

KITTELSON-TRANSUE (1984) = Kittelson, J.M., Transue, P. J., *Rebirth, Reform ans resilience. Universities in Transition 1300-1700*, Ohio State University Press, Columbus, 1984.

LAFLEUR (1998) = Lafleur, C., „L'apologie de la philosophie a la Faculte des arts de Paris dans les decennie precedant les condamnations d'Etienne Tempier: la contribution didascalique des artiens”, în *Miscellanea Medievalia*, 27 (1998), pp. 383-392.

LEADER (1988) = Leader, D. R., *A History of the University of Cambridge*, vol. 1, the University to 1546, Cambridge UP, 1988.

METRIKA (2004) = Gasiorowski, A., Jurek, T., Skierska, I., (eds.) *Metryka Uniwersytetu Krakowskiego zlat 1400-1508. Biblioteka Jagiellonska rkp. 258*, tom I - II, Societas Vistulana, 2004.

MIETHKE (2004) = Miethke, J., *Studieren an Mittelalterlichen Universitaten. Chances und Risiken*, ed. bril, Leiden-Boston, 2004.

RAIT (1912) = Rait, R., *Life in Medieval University*, Cambridge UP, 1912.

RASHDALL (1936) = Rashdall, H., *The Universities of Europe in the Middle Ages*, vol. I-III, Oxford UP, 1936

RICHE-VERGER (2006) = Riché, P., - Verger, J., *Maîtres et élèves au Moyen Age*, coll. Pluriel, ed. Tallandier, Paris, 2006.

SCHABEL (2006) = Schabel, C. (ed.), *Theological Quodlibeta in the Middle Ages. The thirteenth Century*, ed. Brill, Leiden-Boston, 2006.

TEEUWEN (2003) = Teeuwen, M., *The Vocabulary of Intellectual Life in the Middle Ages*, ed. Brepols, Turnhout, 2003.

THIVIERGE (2007) = Thivierge, G. R. (ed.), *L'Université Catholique au Moyen Age*, Leuven, 2007

TONK (1979) = Tonk, S., *Erdelyiek egyetemjarasa a kozepkorban*, ed. Kriterion, Bucuresti, 1979.

VERGER (1973) = Verger, J., *Les universités au Moyen Age*, coll. Quadrige, PUF, Paris, 1973.

VERGER (1999) = Verger, J., *Culture, enseignement et société en Occident aux XIIe et XIII siècles*, ed. PUR, Rennes, 1999.

VETULANI (1966) = Vetulani, A., "Les origines de l'Université de Cracovie", in *Acta Poloniae Historica*, 13, 1966, pp. 111-128.

WEIJERS (1988) = Weijers, O., *Actes du colloque Terminologie de la vie intllectuelle au Moyen Age*,

Leyde/La Haye, 20-21 sept. 1985, ed. Brepols, Turnhout, 1988.

WEIJERS (1988) = Weijers, O., *Vocabulaire du livre et de l'écriture au Moyen Age*, Actes de la table ronde Paris 24-26 sept. 1987, ed. Brepols, Turnhout, 1989.

WEIJERS (1991) = Weijers, O., *Dictionnaires et répertoires au Moyen Age*, ed. Brepols, Turnhout, 1991.

WEIJERS (1992) = Weijers, O., *Vocabulaire des écoles et des méthodes d'enseignement au Moyen Age*, Actes du colloque de Rome, 21-22 oct. 1989, ed. Brepols, Turnhout, 1992.

WEIJERS (1990) = Weijers, O. (ed.), *Methodes et instruments du travail intellectuel au Moyen Age*, ed. Brepols, Turnhout, 1990.

WEIJERS (1994-2010) = Weijers, O., *Le travail intellectuel à la Faculté des arts de Paris : textes et maîtres (ca. 1200-1500)*, 8 vol. (littere A-R), ed. Brepols, Turnhout, 1994-2010.

WEIJERS (1995) = Weijers, O., *La disputatio des arts de Paris (1200-1350 environ). Esquisse d'une typologie*, ed. Brepols, Turnhout, 1995.

WEIJERS (1996) = Weijers, O., *Le maniement de savoir. Pratiques intellectuelles à l'époque des premières universités (XIIIe-XIVe siècles)*, ed. Brepols, Turnhout, 1996.

WEIJERS-HOLTZ (1997) = Weijers, O., Holtz, L., *L'enseignement des disciplines à la Faculté des arts (Paris et Oxford, XIIIe-XVe siècles)*, ed. Brepols, Turnhout, 1997.

WEIJERS (2002) = Weijers, O., *La disputatio dans les Facultés des arts au Moyen Age*, ed. Brepols, Turnhout, 2002.

Włodek (1982) = Włodek, S., "L'Université de Cracovie, centre intellectuel international au XVe siècle", in *The Common Christian Roots of the European Nations. an International Colloquium in the Vatican, II: Written Contribution to Twelfth Carrefours*, 1998, pp. 368-381.

Włodek (1998) = Włodek, S., "Pourquoi étudiait-on la philosophie à l'Université de Cracovie au Moyen Age? Témoignage d'un maître de la première moitié du XVe siècle", in Aertsen, J., Speer, A., (eds.) *Was ist Philosophie im Mittelalter? Akten des X. Internationalen Kongresses für Mittelalterliche Philosophie der Société Internationale pour l'Etude de la Philosophie Médiévale, Miscellanea Mediaevalia*, 26, 1998, pp. 330-337.

III. Reflecții contemporane asupra universității

GRANEL (2002) = GRANEL, G., *Despre universitate*, trad. A. T. Sîrbu, Idea Design Print, Cluj, 2002.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Seminarul constă în studiile de caz menționate în fiecare caz în parte la lista cursurilor	expunere, lectură, interpretare de text, dezbateri	

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Disciplina propusă este compatibilă prin conținutul și orientarea metodologică cu standardele și cerințele comunității profesionale.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală

10.4 Curs	Însușirea unei înțelegeri de bază a teoriilor și conceptelor predate, precum și a unei viziuni de ansamblu asupra istoriei universităților medievale	Realizarea unei lucrări cuprinzând dezvoltarea unei teme de cercetare alese în timpul semestrului.	70%
10.5 Seminar/laborator	Participarea în cadrul activităților de seminar.		30%

10.6 Standard minim de performanță

- Elaborarea unei lucrări finale în care studentul trebuie să demonstreze cel puțin o înțelegere de bază a noțiunilor și teoriilor prezentate în cadrul cursului.
- Plagiat se va considera orice lucrare care se constată a fi în proporție de cel puțin 30% copiată dintr-o altă sursă, iar utilizarea plagiatului va determina anularea evaluării. Orice contestație a notei obținute la examen va trebui însoțită de o cerere din partea studentului pentru reevaluarea lucrării.

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în catedră

Semnătura Șefului de departament